

ΜΑΡΙΑ Η ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

Χριστέ μου, άπαρνήθηκα την πρώτη τή ζωή μου . . .
 "Αν τή φτωγή μου τήν καρδιά είχα για τους πολλούς
 Σάν περιβόλι δλάνοιχτο πού τρέχανε να κόψουν
 Χλωμούς, εύκολογέννητους και μαγικούς άνθους.

"Αν τó κορμί μου εΐτανε θείου κρασιού ποτήρι
 Που σπάταλα σκορπίζοντας μεθήσι δυνατό
 Έμοίραζεν όνειρατα και πίικρες και λαχτάρα
 Μέ τó κρασί τ' άνέροτο, τó πύρινο πιωτό.

"Αν στή ματιά μου βίασάγα, στα χείλη μου κρατούσα
 Τά πάθη που γι' άγίατη μου γυρεύαν ν' άναρτούν
 Σ' αίματα φλογερόχρωμα και σέ ματιές που σβήνουν
 Και σέ καρδιές που θνήσκοντας μόνο για μέ χτυπούν.

Εΐμουν εγώ ή Μαγδαληνή, τó ζωντανό μεθήσι,
 Ένας ώραϊος δαίμονας και τής φωτιάς θεά.
 Μά ήρθες εσύ, και δάκρυα πρωτόγνωρα ξυπνήσαν
 Στής στειρεμένης μου καρδιάς τή φλογερή σπηλιά.

Τής άρετης, Χριστέ, οι όχτροι μυρωδικά μου έφεραν
 Πολύτιμα· στα πόδια σου, ιδές με, τά σκορπώ.
 Συχώρα με ! συχώρα με ! τὰ περιουμένα αίρινο
 Για νάρθω στό γλυκύτατο που δείχνεις ούρανό . . .

Νάρθον και μύρον άρώματα σκορπίστηκαν τριγύρω
 Στού ήλιου τά στεφνόφωτα που χάιδευαν δειλιά
 Του Ναζωραίου τó γλυκό και σκεφτικό κεφάλι
 Και τής πικρης άμαρτωλής τά ξεπλέκα μαλλιά.

"Έγυρε τ' "Άστρο κι' άντηγίει τó σχώριο, τονισμένο
 "Ψάν ούράνιο κάλεσμα μ' άγγελικές φωνές . . .
 "Ό ήλιος χάιθηκε, ξανά για νάρθη να φωτίση
 "Άμαρτωλής γονάτισμα κι' άμαρτωλών χωρές.

ΚΑΘΑΡΕΤΗ ΔΗΛΑ

Η ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ*

Ανάλυση τού ποιητικού έργου τού Σολωμού δέν περιμένετε βέβαια από μένα. "Όλοι σας, είμαι βέβαιος, ξέρετε άπ' έξω κάποιους στίχους τού Ποιητή και οι στροφές τού άθάνατου Έγνου φτερουγίζουσε μέσα στο μυαλό έλονών μας. Και όμως θα ήθελα να διαβάζαμε μαζί τούς στίχους τούς περίφημους τών «Έλευθερων Πολιορκημένων» και θα ήθελα ν' ακούσετε τή Μαρία, θυγατέρα και γυναίκα μαζί τού Λάμπρου, να τραγουδάη «Τά Δυό 'Αδέλφια» και τήν «Τρελλή Μάννα.» Παθητικώτεροι και σπαρραχτικώτεροι στίχοι δέν είναι άλλοι στη νεοελληνική τήν ποίηση. 'Αλλ' ό Σολωμός δέν είναι ό ποιητής τών στρωτών στίχων και τής χτυπητής όμοιοκαταληξίας· αν βάλετε μάλιστα και τή γλώσσα του τήν αρκετά άκανόνιστη και τó νόημα τó βαλόν

και κάπως κρυμμένο θα συμφωνήσετε μαζί μου, πώς πρέπει να τόν αφήσουμε στην Όλυμπία του τή γαλήνη. Τό ίδιο θάλεγα και για τόν άλλο τόν έπίσης μεγάλο Ζακυνθιανό, τόν Κάλθο, που μας θυμίζει με τις άνυπόταχτες τις 'Φδές του τόν άρχαίο τόν Πίνδαρο. Αύτος κι ό Σολωμός είναι οι δυό πανύψηλες κολόννες τής Έφτανησιώτικης Ποιητικής Σχολής, που έβγαλε μαθητάδες άξιους: τόν Τερτσέτη, τόν Τυπάλδο, τó σατυρικό Λασκαράτο, τó Μαρκορά και τóσους άλλους άκόμα

Έφτανησιώτης είναι και τής Μαδουρης ό περιφημος έρμητής. 'Αλλ' αν και Έφτανησιώτης, ό Βαλαωρίτης δέ φαίνεται έπηρεασμένος τόσα άπό τó Σολωμό όσο άπό τή Δημοτική τή Μούσα. 'Η ποιήσή του είναι καθαυτό συνέχεια τών λαϊκών τραγουδιών, κ' ή άντρεία μελωδία τού στίχου του, θαρρείς πώς βγαίνει άπ' τήν άρματωλική τή λύρα. Λαϊκώτερος, έρμητικώτερος, παθητικώτερος τού Σολωμού και τού Κάλθου, είναι ό έμπνευσμένος ψάλτης τής άρματωλικής ζωής, είναι ό μεγαλόστομος βάρδος τού 21, κι ό τροβαδούρος τών κατορθωμάτων και τών συμφορών τής Πατρίδας. Είναι ό Έθνικός Ποιητής. 'Ο στίχος του γρριμμένος στη γλώσσα τών δημοτικών τραγουδιών, πλουτισμένος με όλους τής γλώσσας τούς ιδιοματισμούς, ξεχειλίζει άπό ζωή, άπό δόναμη, άπό πάθος. Δέν έχει όμοιο τή φαντασία τού Κάλθου, ούτε τó βάθος τού στίχου τού Σολωμού. Πάντα, ώστόσο, άπομένει μια κορφή τού νεοελληνικού Παρνασσού, και ή ποιήσή του σιμειώνει: ένα σταθμό στην ποιητική φιλολογία μας.

Τέτοιος ό φλογερός ποιητής τών «Μνημοσύνων» και τής «Κυρά-Φροσύνης.» 'Η λύρα του ψάλλει παντού και πάντα τήν Πατρίδα, κι αν κάποτε τραγουδάει και κάποια αίτημα άλλο ό Βαλαωρίτης, βρίσκει τρόπο να τó συνδέση με μιá κεντρική πατριωτική ιδέα. Τέτοιο τó θέμα που ψάλλει άριστοτεχνικά και στέ «Φωτεινό» τó καλλίτερο ίσως τών ποιημάτων του. 'Ο Φωτεινός, γέρος ζευγολάτης και παλιός πολεμιστής, διοργανώνει συνωμοσία για να διώξη τούς Ένετούς άπ' τήν πατρίδα του τή Λευκάδα. Φεύγει λοιπόν στα βουνά, έπου στήνει τó αρχηγείο του. Παίρνει όμως μαζί του και τή μονάκριβη θυγατέρα του τή Ηωδοίλα, και προβλέποντας τó θάνατό του, τήν άρραβωνιάζει με κάποιο άπό τά πηλλυγκάρια του. Τό ξετύλιγμα τού μύθου δίνει άφορμή στην ποιητή να τανίση κι άλλες, έξόν άπό τήν πατριωτική, χορδές τής θαυμασίας λύρας του. Να έξαφνα πώς περιγράφει τή Ηωδοίλα, τόν άγνόν εκείνο κρίνο της Λευκάδας :

Τήμεν' άκόμη άνύπαντρον, μιá μόνη θυγατέρα,
 'Η έμορφη ή Ηωδοίλα του, γλυκό του στεφνοπαίδι.
 Δέν είχε κλείσει δεκαεπτά κι άριστο έμορφόλοκα

* 'Η άρχή στάν αριθμό 411.